

SÁMI PARLAMENTÁRALAŠ RÁÐÐI
SAMISK PARLAMENTARISK RÅD

Sámedikkiid gaskasaš ovttasbargošiehtadus

Sámi parlamentáralaš ráđi bokte

Sámi parlamentáralaš ráđi bargoortnet

Sámedikkiid gaskasaš ovttasbargošiehtadus Sámi parlamentáralaš ráđi bokte

Sámedikkiid gaskasaš ovttasbargošiehtadus Sámi parlamentáralaš ráđi bokte, dohkekehuvvui ja vuolláičállojuvvui Sven-Roald Nystø, Lars Anders Baer ja Pekka Aikio bokte, cuonomanu 25. beaivve 2002 Kárášjogas

Šiehtadusa dahkkit, Suoma, Norgga ja Ruota sámedikkít;

mearkkašit ahte sápmelaččat leat sierra álbmot, geain lea oktasaš historjá, kultuvra, giella ja árvevierut, ja dasto

mearkkašit, ahte oasis Suoma, Norgga, Ruošša ja Ruota riikkain leat ášahuvvon eatnamiid ala mat gullet sámi álbmogii, ja gos ovdal go riikkat ášahuvvojedje ásse sápmelaččat, ja ahte sápmelaččat danne leat eamiálbmot Suomas, Norggas, Ruoššas ja Ruotas, ja oasálaččat

mearkkašit, ahte sámedikkiid gaskasaš ovttasbargui lea earenoamaš dárbu áššiin mat gusket mángga riikka sápmelaččaide dahje sápmelaččaide sierra álbmogin, ja dasto mearkkašuvvo ahte dán lágan ovttasbargui lea dárbu maiddái našonalstáhtaid ektui, ja oasálaččat

dovddastit dán vuodul dárbbu álggahit ja bistevažžan dahkat sámedikkiid gaskasaš ovttasbarggu, earret eará rievttálaš, ekonomalaš, sosiálalaš, kultuvrralaš, siviila ja politihkalaš áššiid oktavuodas, ja dasto

dovddastit oasálaččat ahte lea dárbu dáhttut ruoššabeali sápmelaččaid maid dán ovttasbargui áicin, ja soahpamuša oasálaččat

julggaštit dákko bokte ahte leat ovttaoaivilis čuovvuvučča hárrái:

Artihkal 1

Šiehtadusa ulbmilin lea láhčit dilálašvuodaid bissovaš ovttasbargui sámedikkiid gaskka áššiin mat gusket mángga riikka sápmelaččaide dahje sápmelaččaide sierra álbmogin. Ja dasto lea ulbmilin láhčit dilálašvuodaid nu ahte sápmelaččat sáhttet suodjalit ja ovddidit iežaset gielalaš, kultuvrralaš ja servodatlaš áššiid ovttaskas našonalstáhtain, ja ahte sápmelaččat, mángga riikka sierra álbmogin, sáhttet suodjalit ja ovddidit namuhuvvon rahčamušaid almmá riikkarájiid heađušteami haga.

Artihkal 2

Bissovaš ovttasbarggu lágideami láhčimii álbmotválljen sámedikkiid gaskka ášahuvvo Sámi parlamentáralaš ráđđi. Sámedikkít nammadit lahtuid sámedikkiid gaskasaš ovttasbargoorgánii, Sámi parlamentáralaš ráđđái.

Artihkal 3

Sámi parlamentáralaš ráđđi galgá bargat dan ala ahte ovttastahttit politihkalaš áššiid meannudeami dain áššiin mat gusket dahje sáhttet guoskat mángga riikka sápmelaččaide dahje sápmelaččaide sierra álbmogin. Ráđđi galgá dasto bargat dan ala ahte ovddidit eará geavatlaš ovttasbargovugiid sámedikkiid gaskka.

Ráđđi galgá ovddastit Suoma, Norgga ja Ruota sápmelaččaid davviriikkalaš ja eará riikkaidgaskasaš oktavuodain gos dán lágán oktasas ovddasteapmái lea dárbu.

Artihkal 4

Sámi parlamentáralaš ráđi bargoviidodahkii gullet buot áššit mat ráđi áddejumi mielde gusket dahje sáhttet guoskat sápmelaččaide sierra álbmogin.

Sámi parlamentáralaš ráđđi sáhtta ieš vuolggahit áššiid, ja buktit cealkámušaid buot áššiide iežas bargoviidodagas.

Sámi parlamentáralaš ráđđi sáhtta ieš ovddidit áššiid, buktit cealkámušaid, evttohusaid ja rávvagiid sámedikkiide, Suoma, Norgga, Ruota ja eará riikkaid almmolaš eiseválddiide, ja riikkaidgaskasaš eiseválddiide ja organisašuvnnaide.

Artihkal 5

Sámi parlamentáralaš ráđis galget leat guoktelogiokta (21) sápmelaš parlamentarihkkara, geaid Suoma, Norgga ja Ruota sámedikkiit leat válljen iežaset álbmotválljen ovddasteddjiid gaskkas.

Artihkal 6

Juohke sámediggi vállje vihtta (5) ovddasteaddji Sámi parlamentáralaš ráđđái njealje (4) jagi mandáhtta-áigodahkii. Dát válljen galgá dáhpuhuvvat vuosttaš dievasčoahkkimis maŋŋil ođđa sámediggeválgga. Lassin galget sámedikkiid čađaheaddji ovddastangotti jodiheaddjit álo leat ráđi dievasčoahkkima lahttun. Seamma guoská juohke sámedikki stivrra/ráđi ovttalahttui. Stivrra/ráđđi nammada dán lahtu.

Artihkal 7

Sámi parlamentáralaš ráđi čađaheaddji jodihangoddi gohčoduvvo oktasášstivrran, ja dás leat guhtta (6) ovddasteaddji, geaid gaskkas leat sámedikkiid čađaheaddji ovddastangotti jodiheaddjit. Golbma (3) eará ovddasteaddji vállje Sámi parlamentáralaš ráđđi nu ahte guđe nai sámedikkis vállje ovttalahttui (1) ovddasteaddji.

Artikkel 8

Sámi parlamentáralaš ráđđi vállje iežas presideantta ja guokte várrepresideantta oktasášstivrra lahtuid gaskkas. Válljen galgá dáhpuhuvvat nu ahte golbma sámedikki vurrolagaid ožžot jodihanámmáhiid, ja nu ahte sámedikkiit njealje (4) jagi áigodagas vurrolagaid ožžot presideanta- dahje várrepresideantaámmáha 16 mánu maŋŋálagaid.

Artihkal 9

Sámi parlamentáralaš ráđđi mearrida ieš iežas čoahkkinortnega.

Artihkal 10

Dán šiehtadusa ”Sámedikkiid gaskasaš ovttasbargošiehtadus Sámi parlamentáralaš ráđi bokte” sáhttet rievdatit dušše sámedikkiit maŋŋa go Sámi parlamentáralaš ráđđi nu lea árvalan, ja go buot golmmá sámedikki canetlohku doarju rievdadusárvalusa

Sámi parlamentáralaš ráđi bargoortnet

Sami parlamentáralaš ráđi bargoortnet mearriduvvon Sami parlamentáralaš ráđi dievasčoahkkimis 06.05.03 áššis SPR 03/03, rievdaduvvon dievasčoahkkimis njukčamánu 6. beaivve 2007

§ 1 Áigi ja báiki

Sami parlamentáralaš ráđi galgá unnimusat ovttá dievasčoahkkima doallat kaleanddarjagis. Oktasašstivra mearrida goas ja gos dievasčoahkkin dollojuvvo.

§ 2 Čadaheapmi

Oktasašstivrras lea ovddasvástádus dievasčoahkkima čadahit guoskevaš Samedikki čállingotti vehkiin.

§ 3 Gohččun

Oktasašstivra fuolaha gohččuma dievasčoahkkimii ja dat sáddejuvvo unnimusat 2 vahku ovdal čoahkkima álgima. Gohččumis galgá boahtit ovdan makkar áššit evttohuvvojit meannuduvvot čoahkkimis.

Jos Sami parlamentáralaš ráđi lahtut diedihit heaibama, galgá várrelahtuid gohččut čoahkkimii. Jos várrelahttu ii sáhte boahtit čoahkkimii, de báhcá guoskevaš stuollu guorusin.

§ 4 Čoahkkinjodiheapmi

Sami parlamentáralaš ráđi presideanta ja varrepresideanttat jodihit dievasčoahkkima. Jos oktage dain ii leat čoahkkimis, de čujuha dievasčoahkkin eara čoahkkinjodiheddjiid.

§ 5 Áššelistu

Oktasašstivra evttoha áššelisttu.

Buot lahtuin lea dievasčoahkkima álggus vejolašvuohta evttohit áššiid dievasčoahkkima meannudeapmai. Oktasašstivra evttoha áššiid meannudanvuogi.

§ 6 Áššeráhkkanepmi

Oktasašstivra ráhkkanahttá árvalusaid mat leat ovddiduvvon ovdal dievasčoahkkima. Čállingoddedoaima čuovvu dan Samedikki mas lea presideantadoaima.

§ 7 Ságastallan

Ovdalgo dievasčoahkkin dahká mearrádusa áššis, galget ráđi lahtut oázžut vejolašvuođa digáštallat. Čoahkkinjodiheddjit sáhttet addit sáni dan ráiddus go lea ulbmillaš ášši meannudeapmái. Jos dákkár njuolggadusat eai leat mearriduvvon, de ožžot lahtut sáhkavuoru dan ráiddus go bivdet sani.

Beroškeahttá ságasteaddjiid ráiddus, sáhtta lahttu oažžut replihka. Čoahkkinjoniheaddjit sáhttet mearridit sáhkavuorroáiggi dan aigerámma ektui mii lea biddjojuvvon ovttaskas aššái.

§ 8 Mearridanváldi

Dievasčoahkkimis lea mearridanváldi go uhcihusat bealli juohke ovtta sámedikki áirašiin dahje sin válljejuvvon várreáirašiin oassálastet dievasčoahkkimii.

§ 9 Mearradusat

Dievasčoahkkima mearrádusat galggašedje leat ainnas ovttajienalaččat. Jos ii šatta konsensus, de dahkkojuvvojit mearrádusat dábálaš eanetloguin.

§ 10 Giella

Sámi parlamentáralaš ráđi váldogiella lea sámegiella. Sámegielain áddejuvvo lassin davvisámegiela maiddá anáraš- ja nuortalašgiella ja julev- ja máttasámegiella. Eara bargogielat leat daro-/ruotagiella, suoma- ja ruoššagiella.

§ 11 Beavdegirji

Dievasčoahkkimiin čállojuvvo beavdegirji. Beavdegirji galgá čállojuvvot davvisámegillii ja dárogillii/ruotagillii ja suomagillii ja ruoššagillii. Beavdegirjii galget leat mielde meannuduvvon aššit, árvalusat, sin namat geain lea sáhkavuorru, ja dievasčoahkkima mearrádusat.

Čállingottis lea ovddasvástádus čállit čoahkkingirjii stivra- ja dievasčoahkkimiin. Čoahkkingirjii dohkkehit presideanta ja várrepresideanttat.

§ 12 Sámit Ruošša bealde

Sámiide Ruošša bealde geat ovddastit Sámiráđi, fállujuvvo bissovaš searvan SPR-ovttasbargui. Bissovaš ovddasteaddjiin lea hállan- ja evttohanriekti dievasčoahkkimiin.

§ 13 Lávdegottit

Sámi parlamentáralaš ráđi ása lávdegottiid maid ráđi mielas lea ulbmillaš, gozihit daid barguid mat leat biddjojuvvon ráđđái. Lahtuid dáidda lávdegottiide nammada dievasčoahkkin.

§ 14 Rievdadusat

Dievasčoahkkin sáhtá mearrádusain rievdatit bargoortnega go uhcihusat njealjis juohke riikka válljejuvvon lahtuin dahje sin várrelahtuin oassálastet ja jienastit.

§ 15

Dán bargoortnega/čoahkkinortnega ovdanbuktin davvisámegillii galgá leat váldogiellan ja galgá biddjojuvvot vuodđun go lea eahpádus dulkomis ja og jorgaluvvo eará gielaide.